

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 6. november 2023
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Cecilie Brandt Opstrup
Sagsnr.: 2023-06853
Dok.: 3005393

Besvarelse af spørgsmål nr. 13 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 13 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. oktober 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF).

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 13 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”I forbindelse med Justitsministerens fremlæggelse af "Forbud mod utilbørlig behandling af genstande med væsentlig religiøs betydning for et trossamfund" har ministeren gjort det klart, at lovforslaget også gælder behandling i "kunstnerisk øjemed". Dette skal ifølge ministeren forhindre, at de få mennesker, der er anledning til lovforslaget, fremadrettet skulle forsøge at lovliggøre deres aktioner ved at kalde det kunst. Således siger ministeren i DR-podcasten "Slotsholmen" den 30. september 2023 følgende: "Vi kan jo omvendt bare heller ikke risikere at stå i en situation, at Rasmus Paludan så i morgen springer ud som performancekunstner." og: "[journalist:] Hvorfor skal Firoozeh Bazrafkan forhindres i at vise sin protest ved at bruge et rivejern på Koranen? [Peter Hummelgaard:] Altså, for det første, så vil jeg sige, at jeg har meget, meget, meget stor sympati og deler i øvrigt den kritik, af det iranske præstestyre som Bazrafkans protest er udtryk for. Og jeg kan også godt forstå, at det er frustrerende, hvis man har fundet på en måde at give udtryk for sin protest på. Og det er jo desværre et biprodukt af, at vi tilsvarende vis har haft nogle grupper, som siden sommer flere end 300 gange har anmeldt demonstrationer, hvor man ville brænde koraner." Ministeren udtaler i podcasten, at ulovliggørelsen af Bazrafkans omtalte rivejernsperformance er et "biprodukt" af lovforslaget. Ministeren giver dermed udtryk for, at det ikke er ministerens ønske eller intention med lovforslaget at begrænse Firoozeh Bazrafkan og andre professionelle kunstnere i deres kunstneriske frihed. Men at denne begrænsning blot er et utilsigtet biprodukt. Kan ministeren bekræfte dette? Der henvises til L 133 (2022-23, 2. samling).”

Svar:

1. Det fremgår af forslag nr. L 65 til lov om ændring af straffeloven (Forbud mod utilbørlig behandling af skrifter med væsentlig religiøs betydning for et anerkendt trossamfund), som jeg fremsatte for Folketinget den 27. oktober 2023, at den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 110 e, stk. 2, vil forbyde utilbørlig behandling af skrifter med væsentlig religiøs betydning for et anerkendt trossamfund, der sker offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

2. Jeg har respekt for kunstnernes synspunkter, og afsættet for regeringens indgreb har aldrig været at begrænse den kunstneriske frihed. Det har været at sætte ind over for den seneste tids koranafbrændinger, der har betydet, at

Danmark i store dele af verden i stigende grad ses som et land, der faciliterer forhånelser og nedgørelse af andre lande og religioner.

Hvis kunstneriske handlinger helt generelt blev undtaget fra forbuddet i den foreslåede bestemmelse, ville vi risikere at forspilde formålet med lovforslaget. Det skyldes, at det ville være muligt for de personer, der har til hensigt f.eks. at afbrænde religiøse skrifter for at forhåne og fremprovokere reaktioner, at omgå bestemmelsen ved at kalde sig kunstnere eller deres handlinger for kunstværker. Derfor lægges der med lovforslaget ikke op til, at handlinger foretaget i kunstnerisk øjemed generelt skal være undtaget fra forbuddet.

Regeringen har dog på baggrund af bl.a. de indkomne høringssvar og de synspunkter, der er blevet rejst i den offentlige debat, foretaget en række justeringer af lovforslaget.

Lovforslaget er bl.a. blevet ændret, så det nu fremgår af lovforslagets bemærkninger, at kunstneriske fremstillinger vil falde uden for bestemmelsens anvendelsesområde, hvis den ellers utilbørlige behandling udgør en mindre del af et kunstnerisk værk. Det vil således i almindelighed ikke være strafbart eksempelvis at afbrænde et skrift med væsentlig religiøs betydning i forbindelse med optagelsen af en scene i en spillefilm. Tilsvarende vil iturivning af Bibelen under en koncert, en opera eller lignende som udgangspunkt heller ikke være at anse som utilbørlig. Et kunstnerisk værk, som har den utilbørlige behandling som den eneste eller centrale bestanddel, vil derimod være omfattet af bestemmelsen.

Må den kunstneriske ramme for behandlingen af det religiøse skift anses for at være etableret med det formål at foretage en ellers utilbørlig behandling, vil en sådan rammesætning ikke bringe behandlingen uden for det strafbare område.

Ved vurderingen af, om behandling af et religiøst skrift i en kunstnerisk sammenhæng i en given situation må anses for at være omfattet af forbuddet, vil der ved den ovennævnte vurdering kunne lægges vægt på en række yderligere momenter. Det vil således kunne indgå, om behandlingen foregår et sted, hvor der sædvanligvis fremføres eller vises kunst, om behandlingen foretages af personer eller grupper af personer, som også i øvrigt beskæftiger sig med den pågældende udtryksform i en kunstnerisk sammenhæng, og om værket fremtræder i en form eller under

omstændigheder, hvor der sædvanligvis er et publikum, som ud fra en kunstnerisk interesse og eventuelt mod betaling opsøger værker af den pågældende art.

3. For regeringen har det været vigtigt at finde den rette balance, så der fortsat vil være vide rammer for kunsten samtidig med, at lovforslaget kan varetage sit formål. Denne balance mener jeg, at vi har fundet med tilpasningen af lovforslaget.